

OBSAH

Úvod	15
1. kapitola	
Právna úprava advokácie a organizácia výkonu advokácie na území Slovenska po vzniku Československa	19
1.1 Ponajprv bolo pre advokáciu dôležité... ..	22
1.2 Reorganizácia obvodov – jedna nová advokátska komora na Slovensku a jej nové orgány	22
1.3 Aby sa advokátske skúšky mohli konať na Slovensku	26
1.3.1 Zo súdu do advokácie, z advokácie na súd alebo o spoločnej praxi, jednotnej skúške a osobitostiach prestupov medzi povolaniami	27
1.4 Príslušnosť advokátov k novému štátu	28
1.5 Výkon a dĺžka advokátskej praxe na území Československa a vzájomné zastupovanie	29
1.6 Právne postavenie osnovníkov a advokátov	30
1.6.1 Zoznamy vedené advokátskou komorou a zápisy v nich	31
1.6.2 Postavenie osnovníka a osnovnícka prax podľa advokátskeho poriadku	34
1.6.3 Vzťah osnovníka a principála podľa predpisov o zamestnaneckom vzťahu	36
1.6.4 Povinnosť principála podávať komore správy o výkone osnovníckej praxe	38
1.6.5 Penzijné poistenie osnovníkov	41
1.6.6 Nemocenské poistenie osnovníkov	43
1.7 Zo súdovej reality advokátskej komory podľa výročných správ zasielaných ministerstvu spravodlivosti	44
1.8 Zmeny v organizácii advokácie na Slovensku v roku 1936 – dve komory	47
1.9 Úbytky v advokácii od roku 1938	50
1.9.1 Obmedzenia pri vstupe do advokácie a pri presídľovaní	51

1.9.2 Výmazy v dôsledku územných strát	52
1.9.3 Výmazy v dôsledku nesplnenia požiadavky domovskej príslušnosti advokáta na území Slovenského štátu	53
1.9.4 Výmazy na základe rasovej perzekúcie	55
1.10 Do právneho predpisu o advokácii sa v roku 1922 dostali ženy... ..	56

2. kapitola

Prvé ženy študujú právo .....

2.1 Prvé právničky v zahraničí	62
2.2 Prvé právničky v Československu	68
2.2.1 Súdobé zrkadlenie ženy advokátky v umení	70
2.3 Právnické vzdelávanie na Slovensku v čase Československej republiky	72
2.3.1 Ako prebiehalo štúdium na Právnickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave	75
2.3.2 Zápis na fakulte – matriky – nationale	80
2.4 Ženy v právnickom vzdelávaní na Slovensku	82
2.4.1 Zopár konkrétnych údajov o študentkách práva	82
2.4.2 Národnostné zloženie študentiek	85
2.4.3 Religiózne zloženie študentiek	87
2.4.4 Osobný stav: slobodná – vydatá – vdova	90
2.4.5 Študentky študovali aj na viacerých fakultách	90
2.4.6 Sociálne pomery študentiek – podľa údajov o otcovi	91
2.4.7 Prvé absolventky práva na Slovensku	94
2.4.8 Zopár poznámok k ekonomicky aktívnemu obyvateľstvu a podielu vysokoškolsky vzdelaných žien	96

3. kapitola

Prvé ženy koncipientky a advokátky na Slovensku .....

3.1 Prvá osnovníčka – Lujza Pappová	101
3.2 Prvý princípal, ktorý zamestnal v osnovníckej praxi ženu – dr. Milan Ivanka	104
3.3 Prvý princípal, ktorý prijal za osnovníčku ženu, do advokácie priviedol aj svoju dcéru – Nadeždu Ivankovú, vyd. Hradskú	105
3.4 Advokátky na Slovensku	107
3.4.1 Prvá advokátka Alžbeta Cziglerová, vyd. Wildmannová	108
3.4.2 Advokátka Edita Helena Neubergerová	112
3.4.3 Advokátka Jolana Radó, rod. Weiss	114
3.4.4 Advokátka Livia (Lili) Goldsteinová, rod. Geigerová (Hegedüsová)	115
3.4.5 Advokátka Alice Glasnerová, vyd. Kohnová	116

3.4.5.1 (Jej) Osnovníčka Jaromíra Patejdlová–Horčicová	118
3.4.6 Advokátka Margita Hámosová	118
3.4.7 Advokátka Jacqueline Anna Kertészová, rod. Matznerová	119
3.4.8 Advokátka Marta Schönherzová, rod. Ungárová	127
3.4.9 Advokátka Alžbeta Halászová, vyd. Starková	128
3.4.10 Advokátka Mária Anna Magdaléna Stará, vyd. Čikvanová	130
3.4.11 Advokátka Margita Rosenbergová, vyd. Wintersteinová	135
3.4.12 Advokátka Gizela Šimková	136
3.4.13 Advokátka Gemma (Perla, Gyöngyi) Kertéssová	137
3.4.14 Advokátka Mária Hromadová	141
3.4.15 Zo sudkyne – advokátka Anna Solárová, rod. Svobodová	143
3.4.16 Advokátka Hermína Janečková	143
3.4.17 Advokátka v Maďarsku – Lujza Miholová	144
3.5 Pokračovanie tradície	
– alebo pre advokáciu sa rozhodli dcéry advokátov, sudcov a notárov	146
3.5.1 Osnovníčka – dcéra advokáta	146
3.5.1.1 Mária Wittmannová rod. Ferbsteinová	146
3.5.1.2 Anna Weiszová, vyd. Wienerová	147
3.5.1.3 Edita Müllerová, vyd. Pogorielová	148
3.5.1.4 Marta Kardošová, vyd. Sily	148
3.5.1.5 Marianna Herzfeldová	148
3.5.1.6 Alžbeta Emeryová	149
3.5.1.7 Ildikó Judita Ida Hantke Halmi – vyd. Cottely	150
3.5.1.8 Edita Fleischmannová, rod. Töröková	150
3.5.1.9 Alžbeta Elkanová	152
3.5.2 Osnovníčka – dcéra sudcu	153
3.5.2.1 Dagmar Drahomira Regina Horáková, vyd. Vrbková	154
3.5.2.2 Flóra Eva Forgáčová, vyd. Richterová	154
3.5.3 Osnovníčka – dcéra notára	158
3.5.3.1 Juliana Presserová	158
3.6 Osnovníčka – manželka advokáta	159
3.6.1 Osnovníčka Blažena Pavla Zajícová, ktorá hodlala uzavrieť manželstvo s cudzozemcom	160
3.6.2 Osnovníčka Viola Neumannová, vyd. Streicherová – manželka svojho principála	164
3.6.3 Jarmila Marie Jozefa Papežová, rod. Zevlová – osnovníčka, ktorá skúsila aj vedeckú činnosť na fakulte	166
3.6.4 Jozefína Štefánia Janovitsová, rod. Straňáková – dlhoročná osnovníčka u svojho manžela	171
3.6.5 Osnovníčka Blanka Quittová, vyd. Löblová – manželkou svojho principála	173
3.7 V advokátskych kanceláriách zamestnávajúcích viacero žien osnovníčok	174
3.7.1 Osnovníčky advokáta Ernesta Zieglera	176

3.7.1.1 Irena Porgesová, vyd. Zieglerová	176
3.7.2 Osnovníčky advokáta Rudolfa Neumanna	178
3.7.2.1 Katarína Ungárová	179
3.7.3 Osnovníčky advokáta Vladimíra Clementisa	179
3.7.3.1 Osnovníčka Marianna Nemcová, rod. Mesticová	180
3.7.4 Osnovníčky advokáta Karola Listopada	183
3.7.4.1 Blanka Truněčková	184
3.7.5 Osnovníčky advokáta Hynka Hromadu	186
3.7.5.1 Osnovníčka Mária Božena Mikulášová, rod. Turková	187
3.7.6 Osnovníčky advokáta Vladimíra Klinna	188
3.7.6.1 Osnovníčka Alžbeta Katarína Jančeková	189
3.7.7 Osnovníčky advokáta Kolomana Kemencského	189
3.7.8 Osnovníčky advokáta Zoltána Farkaša	189
3.7.8.1 Osnovníčka Alžbeta Waldmannová	190
3.7.9 Osnovníčky advokáta Alexandra Mártona	190
3.7.9.1 Osnovníčka Františka Pfeiferová, rod. Ivanovičová	191
3.7.9.2 Osnovníčka Oľga Zelinková	191
3.7.10 Osnovníčky advokáta Ľudovíta Emeryho	192
3.7.10.1 Osnovníčka Georgia Fürstová, vyd. Fischerová	192
3.7.11 Osnovníčky advokáta Maxa Fejéra	193
3.7.11.1 Osnovníčka Hedviga Viktória Karbanová	194
3.7.12 Osnovníčky advokáta Marcela Wittmanna	194
3.7.12.1 Osnovníčka Edita Kádárová, rod. Weichherzová	195
3.7.13 Osnovníčky advokáta Žigmunda Samuela	195
3.7.13.1 Osnovníčka Rita Schaschková	195
3.7.13.2 Osnovníčka Margita Weiszová vyd. Lagerová	196
3.7.14 Osnovníčky advokáta Artura Jiráka	197
3.7.15 Osnovníčky advokáta Jaroslava Štaffu	197
3.7.15.1 Osnovníčka Zdenka Telecká	197
3.7.15.2 Osnovníčka Markéta Schieferová	198
3.8 Študovali v Čechách	199
3.8.1 Berta Schwarzová	199
3.8.2 Mária Mayrová	200
3.8.3 Irma Glaserová rod. Schwarzová	200
3.8.4 Lidwina Hardynová Schlossová	200
3.8.5 Gertrúda Schreckerová–Wellischová	201
3.8.6 Jana Spitzová, rod. Reichová	201
3.8.7 Oľga Geburová	202
3.9 Ďalšie absolventky Právnickej fakulty Univerzity Komenského v advokácii na Slovensku	202
3.9.1 Margita Helena Hozneková, vyd. Vitovská	202
3.9.2 Hedvika Krišťúfková	204
3.9.3 Anna Janková	204

3.9.4 Janka Wasservoglová	205
3.9.5 Helena (Lina) Tausová	206
3.9.6 Erika Felicitas Tauberová, vyd. Adlerová.....	206
3.9.7 Viera Veronika Herzová, vyd. Langerová	209
3.9.8 Teodora (Dora) Chrakovská	210
3.9.9 Zdenka Janečková	210
3.9.10 Magdaléna Lenka Vilma Koraušová	211
3.9.11 Barbora Boriska Kleinová, vyd. Monoriová	212
3.9.12 Irena Löwy	214
3.9.13 Zuzana Alexandrová (Suzanne Alexanderová)	215
3.9.14 Terézia Prossnitzová, rod. Blumbergerová	216
3.10 Advokátky a koncipientky na Podkarpatskej Rusi	218
3.10.1 Súdna organizácia na území Podkarpatskej Rusi	218
3.10.2 Organizácia advokácie na území Podkarpatskej Rusi	219
3.10.3 Ženy v advokácii na území Podkarpatskej Rusi	221
3.10.3.1 Advokátka v Užhorode	
– Leona Funková, vyd. Weisshausová	221
3.10.3.2 – Kandidátka advokácie v Chuste	
– Marie Eliášová r. Komarynská	223
3.10.3.3 Kandidátka advokácie v Užhorode	
– Alžběta Friedová vyd. Goldsteinová	223
3.10.3.4 Kandidátka advokácie v Užhorode	
– Marie Fuchsová r. Hartsteinová	224
3.10.3.5 Kandidátka advokácie v Berehove	
– Ilona (Helena) Krámerová, vyd. Engelová – manželka	
svojho principála	224
3.10.3.6 Kandidátka advokácie v Berehove – Věra Maljutinová	225
3.10.3.7 Kandidátka advokácie v Mukačeve	
– Magda Popperová, rod. Szabová	226
3.10.3.8 Kandidátka advokácie v Užhorode a v Mukačeve	
– Oľga Wolfová	227
3.10.3.9 Kandidátka advokácie v Tačove – Ester Farkašová	228
3.10.3.10 Kandidátka advokácie v Mukačeve	
– Magdaléna Palkovičová	228
3.10.3.11 Osnovníčka v Užhorode	
– Alžbeta Lányi, vyd. Kehlmanová	230
3.11 Úbytky v radoch advokátok a osnovníčok v dôsledku obmedzení	
a výmazov od roku 1938	232
3.11.1 Obmedzenia pri vstupe do advokácie, pri jej výkone	
a pri presídľovaní	232
3.11.1.1 Alžbeta Földesová, vyd. Dušeková	233
3.11.1.2 Estera Berkovičová	237
3.11.2 Výmazy advokátok a osnovníčok v dôsledku územných strát štátu	242

3.11.2.1	Osnovníčka v Komárne – Alžbeta Grünfeldová	242
3.11.2.2	Osnovníčka v Leviciach – Valerie Anna Mária Krieková, vyd. Žigová	243
3.11.2.3	Osnovníčka v Starej Ďale (Hurbanovo) – Alica Löfflerová	244
3.11.2.4	Osnovníčka v Rožňave – Alžbeta Trattnerová	244
3.11.3	Dôsledky rasovej perzekúcie	245
3.11.3.1	Antónia Alice Stauberová	246
3.11.3.2	Blanka Gyulaiová, rod. Richterová	247
3.11.3.3	Lívia Ragányi, vyd. Steinerová	251
3.11.3.4	Helena Ribová, rod. Hirschfeldová	252
3.11.3.5	Lili Händlerová, vyd. Haberová	254
3.12	Vstúpili do osnovníckej praxe počas vojny	254
3.12.1	Bývalá sudkyňa osnovníčkou – Oľga Mária Hoffmannová, rod. Novomeská	255
3.12.2	Osnovníčky advokáta dr. Jozefa Denka	257
3.12.2.1	Ludmila Anna Bartáková, vyd. Gömöry	257
3.12.2.2	Mária Pšeničková, vyd. Rothbauerová	259
3.12.3	Božena Veselá, vyd. Kurhajcová	260
3.12.4	Marta Szamueliszová a vzťah reciprocity v národnostiach advokátov a advokátskych osnovníkov	261
3.12.5	Mária Alexy, rod. Daneková	263
3.12.6	Povojnová osnovníčka – Jiřina Petruľáková, rod. Vacková	264
3.13	Prestupy medzi povolaniami – zo súdu do advokácie – z advokácie na súd a iné	268
3.13.1	„Takmer“ osnovníčka – Ružena Georgia Martinyová	269
3.13.2	Zjednodušený prestup zo súdu do advokácie po roku 1940	270
3.13.3	Prieniky medzi ďalšími sférami pôsobenia v práve	272

4. kapitola

Povojnový vývoj advokacie do roku 1948 .....

4.1	Vytváranie nových zoznamov advokátov a osnovníkov v roku 1945	275
4.2	Prezatie do Krajského združenia advokátov ako podmienka ďalšieho výkonu advokácie po roku 1948	278

5. kapitola

Záverečné zhodnotenie vnútorného zloženia v „ženskej“ advokácii .....

5.1	Národnosť, vierovyznanie, miesto štúdia prvých žien v advokácii na Slovensku	283
5.2	Advokácia bola relatívne uzavretým spoločenstvom	287

5.3 Prehľady v celkových počtoch osnovníčok a advokátok na Slovensku	288
5.4 „Ženská otázka“ a „ženská advokácia“ na Slovensku	292

Tabuľka – Osnovníčky na Slovensku v rokoch 1925 – 1947	296
Tabuľka – Advokátky na Slovensku v rokoch 1931 – 1939 (1942)	305
Zoznam použitej literatúry	308
Menný register osnovníčok, advokátok a iných právniček	312
Menný register princípálov osnovníčok na Slovensku	314
O autoroch	316
Summary	318